

นโยบายที่ ๑ : การลดภาระครูและบุคลากรทางการศึกษา

๑.๓ : แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นผลเป็นรูปธรรม

๑) การวิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่ ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เห็นผลเป็นรูปธรรม

การแก้ไขปัญหาหนี้สินครูเป็นภาระที่หนักของหน่วยงานการศึกษาในส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะการรอกนโยบายมาโดยให้ผู้ปฏิบัติลงมือสู่ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา โดยไม่มีงบประมาณหรือกรอบนโยบายที่จะใช้นวัตกรรม เครื่องมือ ลงมาช่วยในการขับเคลื่อนอย่างชัดเจน โดยอ้างตัวบทกฎหมายมาขับเคลื่อนซึ่งเป็นไปได้ยากที่จะแก้ไขได้ การประชุมหน่วยงานที่ปล่อยเงินกู้หรือเจ้าหนี้มาร่วมประชุมหารือหาทางออกในการแก้ไขปัญหาหนี้สินครู เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ครู ธนาคารกรุงไทย ธนาคารออมสิน และธนาคารอาคารสงเคราะห์ทุกหน่วยงานการศึกษา ได้เป็นสถานที่แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้จัดทำข้อมูลของกลุ่มปัญหาหนี้ ไม่สามารถปรับลดดอกเบี้ยจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูได้อย่างพอเพียงในภาระหนี้ โดยที่สหกรณ์ออมทรัพย์ครูยังยึดติดผลกำไรรายได้ของสหกรณ์เป็นหลัก

๒.) การดำเนินการโดยภาพรวมเขตตรวจราชการที่ ๑๓ พบว่า หน่วยงานทางการศึกษามีการดำเนินงานตามแผนงาน/มาตรการเจรจาช่วยเหลือ เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามแนวทางของหน่วยงานต้นสังกัด และได้ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม มีข้อมูลในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาหนี้สินและติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการสำรวจสภาพหนี้ จัดทำฐานข้อมูล และจัดกลุ่มสภาพปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด โดยแบ่งกลุ่มสภาพปัญหาหนี้สินตามแนวทางและนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ดังนี้

๒.๑) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๓

จากข้อมูลการลงทะเบียนในการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ลงทะเบียนในการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้

รอบที่ ๑ ลงทะเบียนระหว่างวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๗ มีผู้ลงทะเบียน แก้ไขปัญหาหนี้สินครู จำนวน ๑๕ ราย เป็นกลุ่มสีแดง จำนวน ๑๓ ราย กลุ่มสีเหลือง จำนวน ๒ ราย

รอบที่ ๒ ลงทะเบียนระหว่างวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ถึงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ มีผู้ลงทะเบียน แก้ไขปัญหาหนี้สินครู จำนวน ๑๒ ราย เป็นกลุ่มสีแดง จำนวน ๑๐ ราย กลุ่มสีเหลือง จำนวน ๒ ราย

๒.๒) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๔

จำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ลงทะเบียน รอบที่ ๑ จำแนกตามกลุ่มสี ดังนี้

(๑) กลุ่มสีแดง (ถูกฟ้องดำเนินคดีเรื่องหนี้สินทุกกรณี) จำนวน ๓ ราย

ประกอบด้วย

- ข้าราชการประจำ จำนวน ๑ ราย
- ข้าราชการบำนาญ จำนวน ๒ ราย

(๒) กลุ่มสีแดง (มีเงินคงเหลือน้อยกว่า ๓๐% แต่ไม่ถูกฟ้องดำเนินคดีเรื่องหนี้สิน)

จำนวน ๒๙ ราย ประกอบด้วย

- ข้าราชการประจำ จำนวน ๑๐ ราย
- ข้าราชการบำนาญ จำนวน ๑๙ ราย

(๓) กลุ่มสีเหลือง (มีหนี้สินและเงินคงเหลือมากกว่า ๓๐%) จำนวน ๒๗ ราย
ประกอบด้วย

- ข้าราชการประจำ จำนวน ๘ ราย
- ข้าราชการบำนาญ จำนวน ๑๙ ราย

๒.๓) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๕

ดำเนินการการสำรวจสภาพหนี้ จัดทำฐานข้อมูล และจัดกลุ่มสภาพปัญหาหนี้สิน
ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด ดังนี้

(๑) สำรวจข้อมูลหนี้ในระบบตามนโยบายการแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษา แจกบุคลากรทุกกลุ่ม/ หน่วย/ และโรงเรียนในสังกัด กรอกข้อมูล รายงานข้อมูลหนี้
ในระบบตามนโยบายการแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผ่าน Google forms
ด้วยความสมัครใจ ภายในวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๖ มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กรอก
ข้อมูลทั้งหมด จำนวน ๕๒ ราย แบ่งเป็น

(๑.๑) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา/ บุคลากรทางการศึกษา
๓๘ ค. จำนวน ๓๒ ราย

(๑.๒) ข้าราชการบำนาญ จำนวน ๑๒ ราย

(๑.๓) พนักงานราชการ ลูกจ้างชั่วคราว จำนวน ๘ ราย

(๒) ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สิน มีข้าราชการครูและบุคลากร
ทางการศึกษาในสังกัด รอบที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๗
ลงทะเบียนจำนวน ๙๓ ราย จำแนกตามกลุ่มสี

(๒.๑) กลุ่มสีแดง (เงินเดือนเหลือน้อยกว่า ๓๐%) ที่ถูกฟ้องทุกกรณี
จำนวน ๖ ราย

- ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๖ ราย

(๒.๒) กลุ่มสีแดง (เงินเดือนเหลือน้อยกว่า ๓๐% ที่ยังไม่ถูกฟ้อง
จำนวน ๖๗ ราย

- ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๑๙ ราย
- ข้าราชการบำนาญ จำนวน ๔๘ ราย

(๒.๓) กลุ่มสีเหลือง (เงินเดือนเหลือมากกว่า ๓๐%) จำนวน ๒๐ ราย

- ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๑๑ ราย
- ข้าราชการบำนาญ จำนวน ๙ ราย

(๓) ลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหาหนี้สิน มีข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษาในสังกัด รอบที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๒๐ - ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ลงทะเบียนจำนวน
๓๓ ราย จำแนกตามกลุ่มสี

(๓.๑) กลุ่มสีแดง (เงินเดือนเหลือน้อยกว่า ๓๐%) ที่ถูกฟ้องทุกกรณี
จำนวน ๔ ราย

- ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๓ ราย
- ข้าราชการบำนาญ จำนวน ๑ ราย

(๓.๒) กลุ่มสีแดง (เงินเดือนเหลือน้อยกว่า ๓๐%) ที่ยังไม่ถูกฟ้อง
จำนวน ๒๑ ราย

- ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๑๐ ราย

- ข้าราชการบำนาญ จำนวน ๑๑ ราย

(๓.๓) กลุ่มสี่เหลือง (เงินเดือนเหลือมากกว่า ๓๐%) จำนวน ๘ ราย

- ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๖ ราย

- ข้าราชการบำนาญ จำนวน ๒ ราย

๒.๔) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๖

จำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ ลงทะเบียน รอบที่ ๑ และรอบที่ ๒ จำแนกตามกลุ่มสี

(๑) กลุ่มสีแดง ที่ถูกฟ้องทุกกรณี จำนวน ๗ คน (รับเข้าระบบเรียบร้อยแล้ว)

(๒) กลุ่มสีแดง ที่ยังไม่ถูกฟ้อง จำนวน ๕๙ คน (รับเข้าระบบเรียบร้อยแล้ว)

(๓) กลุ่มสีเหลือง จำนวน ๑๗ คน (รับเข้าระบบเรียบร้อยแล้ว)

๒.๕) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๗

มียอดผู้ลงทะเบียน ๒ รอบ มีรายละเอียด ดังนี้

รอบที่ ๑ มีผู้ลงทะเบียน จำนวน ๑๙ คน แยกเป็นหมวดสี สีแดง จำนวน ๔ คน สีเหลือง จำนวน ๑๕ คน

รอบที่ ๒ มีผู้ลงทะเบียน จำนวน ๔๖ คน แยกเป็นหมวดสี สีแดง จำนวน ๔๒ คน สีเหลือง จำนวน ๔ คน

๒.๖) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา

ผลจากการสำรวจสภาพหนี้ โดยการลงทะเบียนผ่านระบบแก้หนี้ สพฐ. (debt obec) รอบที่ ๑ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๖ - วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๗ พบว่า จำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด ที่เข้าร่วมโครงการฯ จำแนกตามกลุ่มสี จัดทำฐานข้อมูลและจัดกลุ่มสภาพปัญหาหนี้สิน ดังนี้

กลุ่มสีแดง ถูกฟ้องทุกกรณี จำนวน ๗ คน

กลุ่มสีแดง เงินต้นคงเหลือน้อยกว่าร้อยละ ๓๐ จำนวน ๕๖ คน แต่ไม่ถูกฟ้องทุกกรณี

กลุ่มสีเหลือง จำนวน ๙ คน

รวมทั้งสิ้น จำนวน ๗๒ คน

๒.๗) ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา ๑๑ จังหวัดนครราชสีมา

จำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ข้อมูล ณ วันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๗) ที่มีปัญหาภาระหนี้สินรายได้คงเหลือต่ำกว่าร้อยละ ๓๐ ของเงินเดือน มีจำนวน ๑๐ คน

๒.๘) สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดนครราชสีมา

จากการสำรวจโครงการแก้ปัญหานี้สินดังกล่าว ได้ข้อสรุปข้อมูลหนี้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ที่สนใจเข้าร่วมโครงการสรุปผลข้อมูลการสำรวจการเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาดังนี้

- กลุ่มสีแดง (วิกฤติ) จำนวน ๔ คน

- กลุ่มสีเหลือง (ใกล้วิกฤติ) จำนวน ๔ คน

- ประสงค์ใกล้เคียงปัญหา ๓ คน

- ประสงค์ใกล้เคียงฟื้นฟู ๒ คน

๒.๙) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๑ มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และข้าราชการบำนาญ ที่ลงทะเบียนระบบแก้หนี้ สพฐ. Debt Obec จำนวนทั้งสิ้น ๒๗๒ คน

จำแนกตามกลุ่มสีได้ ดังนี้ กลุ่มสีแดง ที่ถูกฟ้องร้องทุกกรณี จำนวน ๔๐ ราย กลุ่มสีแดง ที่ยังไม่ถูกฟ้องร้อง จำนวน ๒๐๖ ราย กลุ่มสีเหลือง จำนวน ๒๖ ราย

๒.๑๐) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๒ จัดทำฐานข้อมูล และ จัดกลุ่มสภาพปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดดังนี้ กลุ่มสีแดง จำนวน ๑ ราย กลุ่มสีเหลือง จำนวน ๑,๕๒๖ ราย และกลุ่มสีเขียว ๒,๑๘๔ ราย รวมทั้งสิ้น ๓,๗๑๑ ราย

๒.๑๑) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต ๓ ได้ประชาสัมพันธ์ให้ ข้าราชการครูและบุคลากรในสังกัดที่มีความประสงค์จะเข้าร่วมโครงการดังกล่าว โดยสามารถลงทะเบียนเข้าร่วม โครงการได้ที่ <https://debtclinic.obec.go.th> หรือ Line official

(๑) ผู้เข้าร่วมโครงการในรอบที่ ๑ จำนวน ๒๓ คน

(๑.๑) กลุ่มสีแดง (มีหนี้สินคงเหลือน้อยกว่า ๓๐ % แต่ไม่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดี เรื่องหนี้สิน)

- ข้าราชการบำนาญ จำนวน ๖ ราย

- ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๑๓ ราย

(๑.๒) กลุ่มสีแดง (มีหนี้สินคงเหลือน้อยกว่า ๓๐ % แต่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดี เรื่องหนี้สิน)

- ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๔ ราย

(๒) ผู้เข้าร่วมโครงการในรอบที่ ๒ จำนวน ๑๘ คน

(๒.๑) กลุ่มสีแดง (มีหนี้สินคงเหลือน้อยกว่า ๓๐ % แต่ไม่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดี เรื่องหนี้สิน)

- ข้าราชการบำนาญ จำนวน ๘ ราย

- ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๒ ราย

(๒.๒) กลุ่มสีแดง (มีหนี้สินคงเหลือน้อยกว่า ๓๐ % แต่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดี เรื่องหนี้สิน)

- ข้าราชการบำนาญ จำนวน ๓ ราย

- ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๓ ราย

(๒.๓) กลุ่มสีเหลือง

- ข้าราชการบำนาญ จำนวน ๑ ราย

- ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๑ ราย

๒.๑๒) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ สรุปข้อมูล โครงการแก้ไขปัญหา หนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา สถานีแก้หนี้สินครู ดังนี้

(๑) ผู้เข้าร่วมโครงการ ข้าราชการประจำ ๓๓ ราย ข้าราชการบำนาญ ๑๑ ราย รวม ๔๔ ราย

(๒) จำแนกตามกลุ่มสีสีแดง ๓๗ ราย สีเหลือง ๗ ราย

(๓) กลุ่มที่ถูกดำเนินคดี (สีแดง) ข้าราชการประจำ ๔ ราย ข้าราชการบำนาญ ๑ ราย

๒.๑๓) สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดสุรินทร์ มีการสำรวจจัดทำแบบทดสอบสภาพหนี้เพื่อ จัดทำฐานข้อมูล สถานศึกษา อำนวยความสะดวกในการนำส่งชำระหนี้ สำรวจสภาพหนี้ จัดทำฐานข้อมูลและ จัด กลุ่มสภาพปัญหาหนี้สินของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

๒.๑๔) สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้จังหวัดสุรินทร์ ได้จัดทำข้อมูลและจัดกลุ่มสภาพปัญหาหนี้สินครู ดังนี้ กลุ่มวิกฤติ (สีแดง) จำนวน ๔ ราย กลุ่มใกล้วิกฤติ (สีเหลือง) จำนวน ๙ ราย กลุ่มปกติ (สีเขียว) จำนวน ๑๗ ราย มีความประสงค์ใกล้เคียงปัญหาหนี้ ๑๒ ราย

๓) ปัญหาอุปสรรค

๓.๑) ลูกหนี้มีปัญหาหลากหลายแตกต่างกันไป

๓.๒) ครูมีภาระหนี้สินเป็นจำนวนมากการปรับโครงสร้างหนี้สินเป็นไปด้วยความยากลำบาก

๓.๓) การดำเนินการแก้ไขปัญหานี้สินของครูและบุคลากรทางการศึกษา เจ้าหนี้ที่เป็นสถาบันทางการเงินไม่สามารถที่จะดำเนินการได้ เนื่องจาก ต้องรอสำนักงานใหญ่มีหนังสือสั่งการ ทำให้สถาบันการเงินที่เป็นเจ้าหนี้บางสถาบันไม่สามารถช่วยเหลือได้อย่างทันที ยากต่อการเจรจา เพราะสถาบันการเงินแต่ละแห่งมีระเบียบ/ข้อกฎหมายของหน่วยงาน

๓.๔) การลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการแก้ไขปัญหานี้สิน กรอกรายละเอียดข้อมูลไม่ถูกต้อง ไม่ครบถ้วน ข้อมูลคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริง ทำให้สถานีกู้หนี้ไม่ทราบข้อมูลที่แน่ชัด

๓.๕) ครูและบุคลากรทางการศึกษาบางส่วนยังไม่ประสงค์จะเปิดเผยข้อมูลหนี้สิน เนื่องจากยังขาดความมั่นใจในมาตรการเจรจาช่วยเหลือ เพื่อแก้ไขปัญหานี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ว่าจะสามารถช่วยเหลือได้เป็นรูปธรรมจริงหรือไม่

๔. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในภาพรวม

๔.๑) ควรกำหนดหลักสูตรการสร้างวินัยทางการเงิน การบริหารจัดการการเงิน ตั้งแต่ระดับอนุบาล เพื่อเป็นการปลูกฝังการใช้จ่ายเงินอย่างถูกวิธี

๔.๒) รัฐบาลควรมีแนวทาง/มาตรการให้สถาบันการเงิน ร่วมแก้ไขปัญหานี้สินที่ชัดเจน

๔.๓) ขอความร่วมมือสหกรณ์ออมทรัพย์ครู และสถาบันการเงิน ลดอัตราดอกเบี้ยตามประกาศกรมส่งเสริมสหกรณ์ เรื่อง แนวทางแก้ไขปัญหานี้สินสำหรับสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ประกาศ ณ วันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗

๔.๔) ให้หน่วยงานที่มีอำนาจสั่งการ ตัดสินใจ ประสานแนวทางการดำเนินงานกับสถาบันการเงิน ต่าง ๆ อย่างชัดเจน เพื่อถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน

๔.๕) ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีทักษะในการประกอบอาชีพเสริมอื่น ๆ นอกเวลาราชการ รวมถึงสนับสนุนเงินทุนกู้ยืมโดยคิดอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำกว่าสถาบันการเงินสำหรับประกอบอาชีพเสริมนั้น

๕) รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดี

๕.๑) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๑ ได้เชิญผู้ลงทะเบียนในระบบแก้หนี้ มาประชุมเพื่อยืนยันเจตนาขอรับการแก้ไขปัญหานี้สิน การยินยอมเปิดเผยข้อมูล และการระบุความต้องการในการแก้ไขปัญหานี้สิน จากนั้นเชิญสถาบันการเงินมารับทราบโครงการแก้ไขปัญหานี้สินครู เพื่อหาแนวทางพิจารณาแก้ไขปัญหานี้สินของผู้ลงทะเบียนแก้หนี้

๕.๒) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต ๕ ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ลงทะเบียนแก้ไขปัญหานี้สินกลุ่มสีแดง ที่ถูกฟ้องทุกกรณี เข้าวิเคราะห์ลูกหนี้จาก สหกรณ์ออมทรัพย์ครูนครราชสีมา จำกัด เพื่อขอความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหานี้สิน